

LÄRPLATTA OCH SPRÅKET

ERIKA OLSSON

ASKUNGE

LÄRPLATTA OCH SPRÅKET

Vägen till ett lustfyllt lärande i förskola och förskoleklass

ERIKA OLSSON

ASKUNGE

ISBN 978-91-86611-97-2
© 2015 Erika Olsson och
Askunge Thorsén Förlag AB

Produktion Mirvi Unge Thorsén
Foto Erika Olsson

Första upplagan
1

Denna bok uppfyller miljökraven
för märkning med Svanen.

Tryck
Elanders Sverige AB 2015

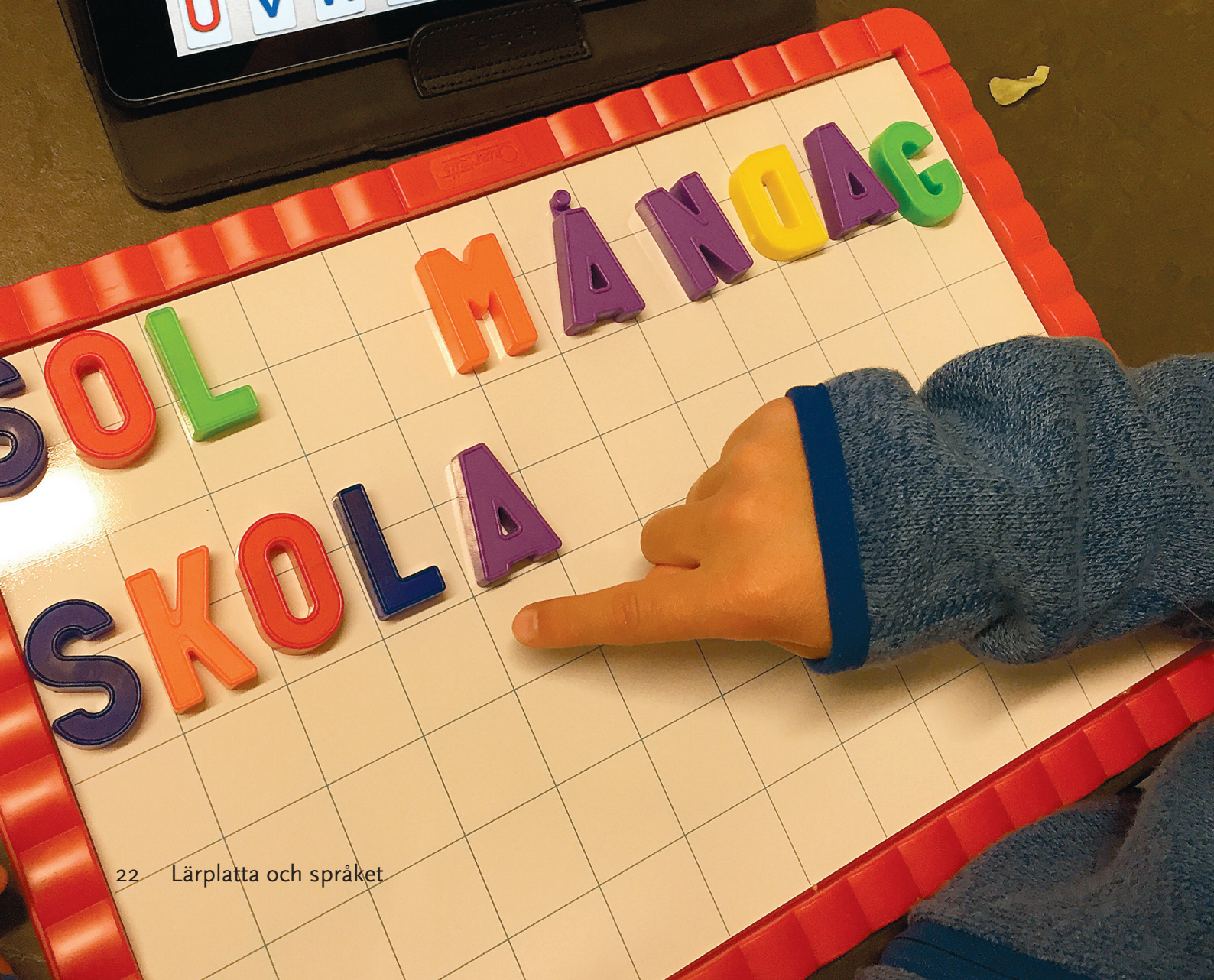
Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av upphovsrättslagen! Det är inte tillåtet, enligt avtal med Bonus Presskopia, att för undervisningsbruk kopiera ur denna bok.

Den som bryter mot lagen om upphovsrätt kan åtalas av allmän åklagare och dömas till böter eller fängelse i upp till två år samt bli skyldig att erlägga ersättning till upphovsman/rättsinnehavare.

ASKUNGE

Askunge Thorsén Förlag AB,
Mjölnavägen 16, 131 74 Nacka
08-30 95 75, 073-951 13 93
www.askunge.se
e-post: askunge@askunge.se

Att skriva sig till läsning (ASL, STL)

Många förskolor och skolor använder sig av Arne Tragetons strategier för skriv- och läsinlärningen. Denna metod kallas oftast för *Att skriva sig till läsning (ASL)*. Att använda ett talande tangentbord hjälper barnen förstå att ord består av flera ljud och att man genom att sätta ihop dessa ljud bildar ord. Metoden “att skriva sig till läsning” innebär att barnen lär sig läsa vid en dator och med hjälp av ett tangentbord. För barn som ska knäcka läskoden förenklar detta arbetssätt istället för att forma bokstäver för hand. Arne Trageton menar att man kan börja med det här arbetssättet redan när barnen är 4–5 år.

Både barnen och jag upplever att det är mycket lättare att hitta den aktuella bokstaven när de hör bokstavsljudet istället för att de ska komma ihåg hur bokstaven ser ut. Arbete med lärplatta gör att inga förkunskaper krävs. Det gör inget om de inte kan skriva eller om det inte blir tydligt och snyggt, för det är inte det viktiga för tillfället. Detta gör att många barn får ett ökat självförtroende eftersom de får se att det blir en färdig text. Till slut visar barnen ett intresse för skrivning som leder till att de gärna vill prova på att skriva med papper och penna.

Individuellt lärande

Jag rekommenderar att först låta barnen arbeta individuellt genom att börja med bokstäver de känner till, exempelvis bokstäverna i sina namn. Leta efter saker eller ord som har dessa bokstäver och be barnen sedan rita eller fotografera av materialet som har samma bokstäver.

Inspiration till berättande

När barnen arbetar tillsammans, gärna två och två, skapar de fantastiska berättelser trots att de ännu inte lärt sig att läsa. Barnen låtsasskriver (kallas även spökskrift) för få ett skrivflyt. Det blir vilka bokstäver som helst, i flera långa rader och det är

obegripliga meningar utan punkt. När de skrivit klart denna text får de visa och berätta för de övriga barnen. De pratar utifrån minnet, samtidigt som pedagogen renskriver texten nedanför. Texterna blir till böcker, tidningar, bloggar med mera. Här bidrar lärandet till berättandet.

Jag hör – med talsyntes

När barnet hör bokstavsljudet, ordet och meningarna, samtidigt som det skriver, får barnet en uppfattning eller känsla av hur ord ska stavas. Alla barn lär sig inte lika snabbt, men många blir duktiga läsare genom att använda sig av metoden “att skriva sig till läsning” med hjälp av lärplattan.

Språkutvecklingen stimuleras om barnen får möjlighet att använda sig av fler verktyg att uttrycka sig med. Verktyg som drar till sig barns intresse kan göra att de blir mer mottagliga för olika sorters information.

Verksamhetstips

- Låt barnen fotografera eller filma med lärplattan och samtala sedan om innehållet.
- Träna på samarbete och turtagning vilket bidrar till kommunikation.
- Fånga upp och lyssna på olika ljud och läten, härma ljuden.
- Spela in ljud och lägg på egna effekter.
- Använd bildspel och digitala böcker, reflektera och fördjupa lärandet.
- Skapa animerade sagor eller filmer där barnen får hitta på manus.

Alfabetsträning med djur för de minsta

Applikation: Zoo Alfabet

Min rekommenderade ålder: 2 år och uppåt

Hämtas: iTunes

Så här tycker jag om appen.

Lärande: 3/5

Lustfylld: 3/5

Svårighetsgrad: 3/5

Syfte

- Träna alfabetet och få höra hur bokstäverna låter.

Applikationsbeskrivning

DET HÄR ÄR EN ALFABETSAPP med djurtema. Appen har en bra berättarröst och bokstäverna illustreras med hjälp av en bild på ett djur. Det är inte de självklaraste djurarterna och man får endast höra bokstävernas namn, inte hur de låter. Det är också endast versaler vilket gör att det är en bra app även för de minsta barnen. Det är en mycket enkel app och utan stora utmaningar. Därför passar appen barn som inte har någon stor vana att hantera appar. Jag tycker ändå att tanken med att lära sig alfabetet är bra. Barnen tycker om appen eftersom den bjuder på fina djurbilder, fina färger samtidigt som de får öva på bokstäverna.

Som medforskande pedagog

Låt barnen gärna använda en whiteboard att skriva på. Det spelar ingen roll om det är bokstäver eller andra symboler, men ju mer barnen får chansen att skriva desto mer blir de tidigt medvetna om bokstäver och dess funktion på ett roligt sätt. Vilket barn tycker inte det är spännande att skriva på en whiteboard?

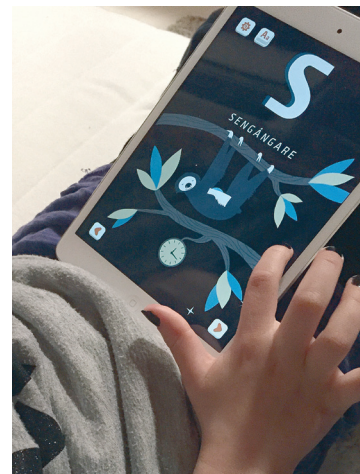
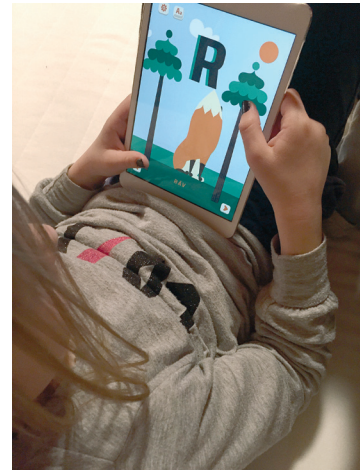
Komplettera gärna med traditionella alfabetkort på väggen, men se till att bokstäverna på korten har ett typsnitt som ser ut som de bokstäver som barnen kommer att möta framledes. Helst ska bokstäverna se ut ungefär som de bokstäver som är skrivna i appen *Skolstil*.

Däremot är det givetvis bra att barnen också lär sig känna igen andra typsnitt, exempelvis sådana som finns i dagstidningar.

Skapa också gärna egna alfabetkort där det finns bokstäver, ord och bild. Låt barnen matcha rätt.

Gör ett härligt skapandeinköp och komplettera ert material med stämplar, mallar och schabloner i bokstäver. Varför inte lägga fram bokstavspussel samt ABC-lotto och memoryspel?

Återigen – ta fram bokstavsklossar och magnetbokstäver.

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner,
- sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära,
- självständighet och tillit till sin egen förmåga.

Lpfö98/10

NYA DIGITALA VERKTYG ger dig som pedagog möjligheter att lyfta undervisning och lärande.

I boken **Lärplatta och språket** är det arbetet med barnen i förskola som är utgångspunkten, men självklart passar många av aktiviteterna och idéerna också i förskoleklass och uppåt.

Boken innehåller:

- Barns språkutveckling
- Fånga intresset för språk
- Digital teknik som språkresurs
- Språkprojekt i förskolan
- Att skriva sig till läsning
- Barn och e-böcker
- Boksamtal
- Apptips

Författare till **Lärplatta och språket** är *Erika Olsson*.

ASKUNGE

www.askunge.se

ISBN 978-91-86611-97-2

9 789186 611972